

DIELS, Hendrik, dirigent, muziekcriticus, componist (Antwerpen 29 juni 1901).

Werd evenals zijn broer, de toneelspeler en regisseur Joris Diels, opgeleid tot onderwijzer, een beroep dat hij enkele jaren uitoefende. Intussen begon hij zijn muziekstudie. In Antwerpen studeerde hij muziektheorie bij Flor Alpaerts en in Bazel orkestdirectie bij Felix Weingartner. Van 1931 tot '44 was hij eerste dirigent van de Koninklijke Vlaamse Opera in Antwerpen. Hij trad op als gastdirigent bij verscheidene Duitse operainstellingen en in de Brusselse Muntchouwburg, leidde vooraanstaande Duitse, Franse en Nederlandse orkesten en is nu nog jaarlijks te gast op het Festival van Vlaanderen. Hendrik Diels, die in de jaren 1920 een twintigtal albums Vlaamse muziek publiceerde, schreef sinds 1952 onder de pseudoniemen H.E. en Borluut in Het Handelsblad (Antwerpen) over muziek. In mei 1958 volgde hij Eugène van de Velde na diens dood op als muzikrecensent van De Standaard (Brussel). Sinds 1957 is hij tevens gedelegeerd-beheerder van de vereniging voor auteursrechten, de Société Anonyme Belge des Auteurs et Musiciens (Sabam).

Hendrik Diels heeft zich van in zijn jeugd ingezet voor de Vlaamse muziek en de Vlaamse componisten: met het woord, met de daad als dirigent, later met de pen. Hij streed tegen eng provincialisme ten gunste van kwaliteit op Europees niveau. Zo maakte hij zich verdienstelijk door de uitvoering van Vlaamse muziek in binnen- en buitenland, o.m. in Keulen, Düsseldorf, Hannover, Weimar en Freiburg. Met de Berliner Philharmoniker maakte hij een opname van De Zee van Paul Gilson; met het Gürzenich-orkest in Keulen zorgde hij voor de eerste uitvoering van Jef van Hoofs Eerste Symfonie. Talrijke Vlaamse componisten droegen werk aan hem op.

In de Koninklijke Vlaamse Opera te Antwerpen

zorgde hij in de jaren 1931-'44 voor een hoog artistiek peil en vernieuwing van de enceneringen. Hij bracht er de hele Wagner-cyclus met de elf muziekdrama's voor het voetlicht. In augustus 1940 werden de openluchtvoorstellingen van Peter Benoits Rubenscantate in enkele Vlaamse steden, evenals de uitvoering in het Brusselse Paleis voor Schone Kunsten, tot een ware manifestatie onder de leus „Onverfranst, onverduitsst”.

Na de Tweede Wereldoorlog volgde een serie concerten in Concordia te Antwerpen, met een orkest van werkloze musici. Deze concerten, bijgewoond door een groot en sterk Vlaamsgezind publiek, werden aanvoeld als symptomen van Vlaamse herleving. Bekend is een Beethoven-concert in november 1954, in een bioscoopzaal van de Antwerpse randgemeente Borgerhout, met ca. 2.000 toehoorders, nadat de zaal van de Koninklijke Vlaamse Opera te Antwerpen aan Diels geweigerd was.

Hendrik Diels is ook een graag geziene massadirigent op de Vlaamse Nationale Zangfeesten. Hij stond er voor het eerst aan de lessenaar tijdens het historische feest op de Brusselse Grote Markt in 1937. Sinds 1958 is hij de vaste dirigent op de jaarlijkse IJzerbedevaarten.

VIC NEES en GASTON DURNEZ